

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr. pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Pr hani de prenumeratiune la

TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Disciplin'a scolara.

Elaboratu cetitu in conferinti'a invetiatoriloru romani gr. or. din cerculu inspectorala Oradea-mare, tienuta in Oradea-mare, la 19. Septemvre v. (10. Octomvre n.) 1889. dupa „Scól'a si Famili'a,“ de Gavri'la Palu, invetiatoriu in Tasiadu.

Domnilóru si fratiloru! Ne este cunoscutu si noua precum si intregi lumi pedagogice cà, scól'a fara disciplinà, e ca o móra fara de apa, si dupa cum dice Diesterweg: „O disciplina buna cumpanesce mai multu ca o doctrina buna.“ — Credu dara cà na'm facutu unu lucru de putienu interesu, când m'am indemnatu a vorbi despre acést'a cestiune scolara, a-supr'a carei am mediatu atât in scurtulu timpu de praxa ce-lu am avutu, cât si dupa povetiele si principiile altoru pedagogi mai esperti.

Daca scól'a poporala are de scopu a procurá copiiloru din poporu acelu gradu de cultura, care trebue se-lu atingà fie-care individuu fara privire la starea si chemarea lui, atunci scól'a poporala ni se infatiséza mai nainte de tóte ca unu institutu de instructiune. Inse cultur'a nu este numai intelectuala, ci ea trebue se fie si estetica morala si religiósã. Mintea, inim'a si vointi'a trebue considerate tot unu felu. De si scopulu generalu alu scólei e desvoltarea armonica a tuturoru facultátiloru si insusiriloru ce se afla in omu, totu-si cultur'a morala trebue se ocupe primulu locu, pentru cà fara cultur'a morala chiar si omulu celu mai invetiatu nu-i bunu de nimicu. Nesciinti'a e mare nenorocire, dar cea mai mare nenorocire e stricarea moravuriloru si lips'a unei cresteri strictu morale a tinerimei. Indata ce scól'a e datóre a se ingrijí si de cultur'a morala a tinerimei ea numai este numai institutu de instructiune ci si institutu de educatiune si ca atare mergendu mâna in mana cu cas'a parintésca are se deprindà pe copii la ordine, punctualitate, curàtienie, bunavointia, sinceritate, la regula in tóte faptele si vorbele loru, la ascultare si supunere, la silintia incordata, cu unu cuventu la tot ce e bunu si cuviinciosu.

Mai cu séma scól'a e datóre a educá pre sin-

guraticulu individuu din societate, pentru societate. Scól'a are a educá individui in masse, si de acei'a trebue se pretinda cà copilulu ca membru alu unei societati morale se nu faca acei'a ce vrea dupa placu, ci acei'a ce e in conformitate cu legile moralei. Precum statulu i-si are legile sale caror'a e supusu fie-care cive fara privire la rangulu si demnitáteã s'a, asia i-si are si scól'a — ca statu in miniaturà — legislativa ei. Conceptulu tuturoru legiloru, decisiuniloru, precautiuniloru si mijlóceloru ajutatóre care sunt de lipsà pentru ajungerea s'au realisarea ideei morale scolastice, se numesce disciplina scolara. Fiind-cà cuventulu „disciplinà“ prea usioru póte da ansa la neintielegeri, incât unii audindu-lu indata se gandescu la unu felu de pedépsa, la unu felu de politie scolara, de acei'a se obsérva, cà disciplin'a scolara cuprinde in sine tóta educatiunea.

Tóta disciplin'a scolara (in opisitie cu educatiunea in familie,) se manúeza de acele persóne, cari au parte activà in scóla, si prim'a linie atérna dela personalitatea invetiatoriuului. Art'a infloresce s'au degeneréza prin artisti, si scól'a prin invetiatori. Fie-care scóla in imprejurari normale, e totdeun'a asia, precum e invetiatoriuulu. Scól'a este fotografi'a spirituala a invetiatoriuului.

Pentru ca invetiatoriuulu se fie adevratu invetiatoriu, nu e iertatu se-i lipsésca cele 4 virtuti invetiatoresci cardinale — fara care formarea si sustinerea unei bune disciplini scolare nu se póte cugeté. Aceste 4 virtuti sunt: 1. Privegherea neadormita, 2. Simtiulu de ordine, 3. Iubirea de dreptate, si a 4. Consecinti'a.

In urmatórele vom esaminá asia dara:

I. Personalitatea invetiatoriuului in generalu.

II. Cele mai necesarii insusiri ale unui invetiatoriu spre a mantiné o disciplina buna in scóla si anume: 1. Privegherea continua, 2. Simtiulu de ordine alu invetiatoriuului (ordinea in scóla,) 3. Simtiulu seu de dreptate (s'au disciplin'a in intielesu mai

restrânsu,) 4. Consecinti'a in iubire care cu o încordare continua, trebuie se țienă la tóte ordinile ce odata s'au datu.

I. Despre personalitatea invetiatorului in generalu.

Daca scól'a trebuie se fie nnu institutu de creștere si daca e, ca copii, cari se crescú într'ens'a se-si însusiesca vîrțile mai susu enumerate, atunci mai întâi de tóte e de lipsa, ca invetiatoriu se fie totdeun'a si preste tot locul scolariloru sei modelu in acele virtuti, ce voesce a le însusí lorú. Este unu adevêru constatatu, că ómenii credú mai multu ochiloru, decât urechiloru lorú, si unu exemplu bunu, unu modelu perfectu, descépta zelu energicu, ér judecătii îi dâ legi mai inalte. De aceea invetiatoriu trebuie se fie aceea, ce voesce se devina copii; elu trebuie se faca aceea, cu au se faca copii; elu trebuie se încunjure aceea, ce pretinde, ca se încunjure copii; elu trebuie se premérge copiiloru cu exemple, atunci când ei ilu vedu si când nu-lu vedu, când î-lu audu si nu-lu audu, in scurtu elu trebuie se le fie unu prototipu si unu modelu in tóte cele bune.

Esemplulu invetiatorului are o putere miraculoasă asupr'a scolariloru sei. Copii se conforméza ordinei, sunt punctuali daca si invetiatoriu e asemenea; ei sunt blândi, bine-voitori, drepti, pacinici, sinceri, îndemânatici, daca invetiatoriu îi întimpina cu blandetie, buna-vointia si sinceritate, ba ei sunt chiar voiosi, indestuliti si norociti cu unu astfelu de invetiatoriu. De alta parte se scie că invetiatorii incapatinati, pedanti si nesilitori, totdeun'a se plângu de incapatinarea, pedanteri'a si lenea scolariloru lorú. De aceea daca invetiatoriu afla in clas'a s'a unele scaderi, atunci mai întâi trebuie se se examineze pre sine, si scâderile se le caute in sine. Cum e invetiatoriu, asia e scolarulu; cum e isvorulu, asia e parâulu; cum e modelulu, asia e si copi'a.

Unde lipsesce exemplulu bunu, unde invetiatoriu dâ legi, pe cari elu singuru le calca, unde elu pedepesce atari scaderi pe cari elu singuru le comite, acolo nu ne putem cugetá la o educatiune rationala si folositoare.

Celu dintâiu, si celu mai însemnatu lucru ce se pretinde dela fie-care invetiatoriu, fara exceptiune este dragostea — dragoste catra oficiulu seu, catra scolarii sei, catra poporulu seu si catra Dumnedieu. Fara dragoste si celu mai harnicu invetiatoriu — nici odata nu va fi si adevêratu educatori. Cu cât unu copilu in cas'a parintésca a fostu întimpinatu cu mai putiena dragoste, cu atât mai cu multa dragoste trebuie se-lu întimpine invetiatoriu in scóla. Daca invetiatoriu posiede in inim'a s'a dragostea adevêrata, nefatiarita, sincera, rabdatóre, amicabile, seriósă si durabila — atunci n'are lipsa a spune copiiloru că elu îi iubesce.

Cu cât invetiatoriu va avea in adevêru mai multa dragoste intru sine, cu atât mai putienu va

trebú se vorbésca elu despre dragostea s'a. Cuvintele sunt de prisosu, când vorbescu faptele.

Unde inse lipsesce dragostea, acolo oficiulu de invetiatoriu este unu postu amarú si tristú.

Daca invetiatoriu incetulu cu incetulu nu-si va puté câstig'a stima si iubire, credintia si simpatie prin puterea esemplului seu, atunci elu e unu omu de compatimitu. Scól'a s'a atunci nu e institutu de creștere si elu nu e educatori, că-ci intocmai ca in natura unde numai sórele celu caldutiú de primavéra descépta germeii cei mai fragezi, îi aduce la infiorire si din ei cóce fructe nobile, tocmai asia póte influentiá invetiatoriu cu succesu numai prin iubire. Acést'a imprejurare o asemanéza fórté bine Comenius când dice: „Procederea cea mai buna spre mantinerea unei disciplini scolare ni-o arata sórele, care trimite plantelorú: 1. Totdeun'a lumina si caldura. 2. adesea plóie si vântu si 3. raru tunetu si trasnetu.“

(Va urmá.)

Santirea scólei din Costeiu.

Pentru ómenii, cari lucréza, si voiescu se lucréze si prin lucrulu maniloru lorú se înainteze, nu esista timpuri grele. Acést'a este impressiunea, ce o-a facut asupra nóstra scól'a cea frumoasă zidita de poporulu romanu dreptcredintiosu din Costeiu.

S'a inmultitu prin acésta scóla bogati'a bisericeii, si s'a intarit poporulu in puterea lui de viétia, ér acésta bagatia a bisericeii si taria a poporului chiar in comun'a Costeiu însemnéza fórté multu.

Comun'a Costeiu este o comuna situata la marginea sudostica a eparchiei Aradului, dar o comuna, carea a suferit de multe de tóte. Prin zidirea scólei celei noue poporulu nostru din Costeiu a dovedit faptice, prin dragoste si buna întielegere, prin lucru si prin jertfa, că este gat'a a aduce totu sacrificiulu posibilu pentru desvoltarea si inaintarea s'a in credinti'a strebuna, si in acelasi timpu a dovedit, ca este adencu petrunsu de porunc'a cea mare a timpului, că numai prin inmultirea mijlócelorú pentru o mai buna si mai nimerita creștere a tenerimei si-póte cinev'a pune unu fundamentu siguru pentru o stare si sórte mai buna.

Scól'a este unu edificiu frumosu, cu o sala spatiósă de invetiamantu, ér alaturia cu scól'a s'a zidit si o casa parochiala, unic'a casa parochiala, ce s'a zidit in acele parti in timpul mai nou, carea de asemenea corespundietória pentru locuinti'a preotului; ér valórea cea mare o da acestorú doue edificie frumoése, că sunt ridicate prin poporu sub conducerea zelosului preotu Atanasiu Mercea.

Actulu santirei s'a efeptuit Marti'a trecuta in diu'a serbatorii Intrári in biserica a maicii Domnului. In acésta di întréga comuna, petrunsa de însemnatatea actului luase haina de serbatóre. Poporulu acceptá pre strade, ér unu frumosu banderiu de ca-

laretii luase cursulu catra hotariu in partea de catra Belintiu cá se primésca pre parintele protopresviteru tractualu si pre mandatiariulu Pré Santiei Sale parintelui Episcopu diecesanu, cari precedati de acestu banderiu si intempinati de bucuri'a poporului sosira in Costeiu la órele 8 1/2 deminétii'a.

La 9 óre se incepù sant'a liturgià in biserica, la carea functionà parintele protopresviteru tractualu Georgiu Cretianescu, asesorulu consistorialu Augustin Hamsea, preotulu din Siustr'a Pompeiu Dorc'a si diaconulu bisericeii catedrale, dlu profesoru de teologia Dr. Traianu Puticiu; ér cantàrile rituale se executara prin corulu plugariloru din locu sub conducerea dlui Inan Vidu din Lugosiu cu o mare precisiune. Dupa savèrsirea santei liturgii preotimea si poporulu intre sunetulu clopoteloru santei bisericeii merse la scól'a nou zidita, unde se oficià actulu santirei in fiint'i'a de facia a tenerimei scolare a mai multoru inteligenti si preoti din comunele invecinate si a intregu poporului dreptcredintiosu din Costeiu.

La finea actului santirei acestui nou monumentu de pietate si cultura crestinésca asesorulu consistorialu Augustin Hamsea tienù unu discursu, in care numele santei bisericeii multiemì poporului pentru jertf'a adusa de densulu pre altariulu Domnului si pre altariulu culturai nòstre nationale prin ridicarea acestei frumòse scòle si a casei parochiale. „Doue lucruri cu deosebire, dise vorbitoriulu, aflu eu pentru vecinicia zidite in paratii acestei scòle noue, si a nume vedu intrensii darnici'a semtiului de pietate alu poporului pre altariulu Domnului, si in acelasi timp vedu prin acésta scòla, ca poporulu nostru din Costeiu voiesce, si lucréza din resputeri, cá se inainteze prin lumin'a mintii si prin nobilitarea inimii; ér papórele cari lucréza spre a-si insusi in mesura tot mai mare aceste doue momente de viétia si-au pusu o basa sigura vietii si desvoltàrii loru. Este scumpa si de mare pretiu pentru biserica in genere si in specialu pentru eparchi'a nòstra a Aradului acésta noua cladire, pentru cà intr'ens'a si printr'ens'a vedem o noua dovéda, cà nu inzadar au trudit si alergat fericiti nostri betrani, pentru cá se elupte stepani'a nòstra si prin noi insine in biserica, si nu inzadar au ostenit barbatii, cari astadi conducu afacerile bisericeii. Sementia semenata de densii prinde adenci radecini in poporu. Constitutiunea nòstra bisericeésca s'a inaugurat, si si-a luat inceputulu cu dorulu nesatiosu alu poporului nostru de a-si face insusi prin scòla si prin carte, prin intarirea s'a intru fric'a Domnului si prin omeni'a s'a o stare si o sórte mai buna.

Voi, iubitu poporu, v'ati cascigat prin acésta scòla o mare bogatia pentru pruncutii vostri, pentru cà nu este in lume bogatia mai mare, pre carea o-ar poté lasá unu tata de moscenire fiiloru sei, decát invetiatur'a si crescerea intru fric'a Domnului. Omulu invetiatu, omulu bine crescutu se asemanéza cu sórele de primavéra, carele luminéza si incaldi-

esce, si da noua si noua viétia la totu ce este pre acestu pamentu. Intru cascigarea acestei noue vietii prin scòla si prin crescere intru fric'a Domnului ne-am adunat noi gandurile, si lucrarea nòstra, si astadi nu ne mai putem nici pre unu momentu indoi, lucrarea acést'a a nòstra Ddiu o va incununá cu celu mai bunu sfersitu.

Dar scól'a acésta noua si frumòsa este numai unu mijlocu, unu organu, carele póte remané mutu, daca i-va lipsi dintrens'a podób'a adevérata a scòlei, pruncutii Dvòstra, si daca acesti'a intru crescere si instructiune nu voru face cea mai mare inaintare, si intrandu in viétia nu se^{va} vedé, si nu se va cunoéce din faptele densiloru, ca in adevèru au umblat la scòla, cà in adevèru au invetiat, — tocma asia, precum muta si fara putere ar remané si o biserica, carea nu este cercetata de poporu, si in ale carui'a fapte nu se vedé crestinatateá inimii, cascigata prin vecinicile invetiaturi ale Domnului din sant'a biserica. De aceea de odata cu bucuri'a dilei de astadi vi se impune cá o detorintia insemnata a starui totu mai multu pentru o crescere cât mai ingrijita a pruncutiloru Dvòstra, precum si de a-ve edificá si inaltia inimile Dvòstra catra Ddiu prin cercetarea cât mai regulata a santei nòstre bisericeii mame. Acésta mama buna a nòstra ne-a scutit in trecut de multe necazuri pre parintii, pre mosii si stremosii nostri. Ea ve-a fost in trecut locu de adăpostu in góne, ér astadi si de astadi inainte ne va fi loculu si organulu, de unde va purcede inaintarea nòstra pre tóte terenele vietii. Inaintarea omului si fericirea lui vremelnica si vecinica este tient'a bisericeii Domnului.

Vom inaintá si noi cu succesu spre acésta tianta si Ddiu ne va ajutá, cá se-ne cascigamu cu ajutoriulu Celui Pré Inaltu acésta fericire, daca vom fi credintiosi fii ai mamei nòstre bune, ai sfintei nòstre bisericeii dreptcredintioése, si daca in viétii'a si faptele nòstre vom ascultá de sfintele ei invetiaturi.“

Terminand vorbitoriulu, dupa ce laudà mai de parte zelulu si neobositele staruintie ale preotului din locu Atanasiu Mercea, indemnà pre credintiosi la practicarea virtutiloru crestine si la ferirea de pecate, si infine implorà binecuventarea Domnului asupra densiloru si a familielor loru.

Dupa acést'a preotimea si poporulu sarutà sant'a cruce si se impartesi cu stropirea apei santite, apoi rentorcendu-se in biserica se incheià servitiulu divin, la finea carui'a parintele protopresviteru Georgiu Cretianescu prin unu discursu scurtu imbarbatà pre coristi, cari prin cantàrile loru au contribuitu atât de multu la ridicarea solemnitàii, ér dupa acést'a se facù prin parintele protopresviteru santirea apei in nou zidit'a casa parochiala.

Dupa seversirea ceremonieloru religiòse parintele Atanasiu Mercea intrunì la prandiu in cas'a parochiala pre preotime, pre antistii bisericesci si ai comunii politice, din Costeiu, si pre óspetii, din co-

munele invecinate, între cari au fost și dnii advocați din Lugosiu Coriolan Brediceanu și Nicolau Proșteanu.

Privim acum preste ceea ce am vediat în Costeiu cu această ocaziune, și constatăm cu placere, că la noi și cu poporul nostru și cu o bună conducere și îngrijire toate se pot face.

Dar comun'a Costeiu porța încă și astăzi semnele suferințelor și necazurilor din trecut. Biserica noastră din această comună este de lemn și este o zidire veche, și astfel poporul nostru din această comună, după ce cu greutate și-a zidit școala și casa parochială, în curend va trebui să se zidească și o biserică nouă, corespunzătoare.

Si ôre va poté ?

Noi nu ne îndoim nici pe un moment în această privință. Avem mult mai multă încredere în puterile și simțul de pietate al poporului nostru dreptcredincios din Costeiu și în zelul conducătorului său imediat, în zelul părintelui Atanasie Mercea, decât se ne îndoim, căci „Domnul este cu noi, de cine ne vom teme!”

Înainte deci, le dicem fraților noștri din Costeiu, pe calea cea bună a înaintării în fapte bune, și Dumnezeu va fi cu noi.

Repararea și sfântirea bisericii din Lipov'a.

Domnule Redactor! Biserica ort. rom. din Lipov'a este unul din cele mai vechi monumente de pietate creștină, cu un turn de artă, care încă multă vreme va face lauda și onora credincioșilor, cari l'au radicați. Acesta biserică este îmbodăbită și înzestrată cu cele mai frumoase ornate de o deosebită valoare antică; are un mormânt al Domnului, care este cel mai frumos în întreaga metropolă. Are două sfinte evanghelii legate în argint de o valoare deosebită. Pe una din aceste evanghelii este sculptată în argint întreaga istorie a mântuirii lui Christos, și cutează a afirma, că nicăieri dăra nu s'a vediat puterea cultului divin al bisericii noastre și influența lui asupra credincioșilor, ca chiar în această biserică. Aici se execută cultul divin încă din bătrâni în toată splendoarea lui. Cântările se execută sub totu serviciul divin de întregu poporul credincios, într-o formă, care înalță inimă omului, și este o adevărată formă a expresiunii simțului de adevărată pietate creștină.

Înse, fiindcă nimic nu ține cât lumea, așa și acestei biserici fiindu-i de lipsă unele reparaturi, lipovenii — lauda lor — și-a pus toate puterile și în var'a a. c., i-a făcut o ast-feliu de reparatură, încât de nou poate rezistă unu secolu întregu întâmplărilor esterne.

Dumnezeu trecută s'a seversit actul sănțirii acestei biserici de părintele protopresviteru Voicu Hamse, asistat de preoții locali: Ioan Suciu, Cristoforu Ghiuchici, Terentiu Opresan și de diaco-

nul bisericii catedrale Dr. Traianu Puticiu profesorul la seminariul din Arad.

La finea serviciului divin dnul protopresviteru țienă o cuventare ocazională, în ființa de față a unui public alesu numeros, în care arată în liniamente generale tot istoricul bisericii din Lipov'a.

Dintre multele puncte însemnate, pe care le-a amintit dnul protopresviteru me mărginesc a aminti numai, că pe la începutul secolului trecut, se afla în Lipov'a episcopu romanu, și că biserică și comun'a biserică din Lipov'a s'a distinsu totdeauna prin aceea, că a ținut cu toată rigorea la datele religioase ale bisericii ortodoxe creștine, că credincioșii ei s'au distinsu prin simțul de darnicie și toate podăbele, cari constituiesc o adevărată bogăție ale acestei sfinte biserici, sunt daruite de către creștini cu unu viu interesu al acestui simțământu de pietate. În fine dnul prot. în discursul său îndemna pe credincioși la cultivarea și întărirea acestui simțământu de pietate al lipovenilor, căci precum a fost biserică în trecut scut și adăpostu pentru poporul romanu în timpurile de tristă aducere aminte, tot mai așa va fi și în viitoru, uniculu și cel mai puternicu mijlocu de dezvoltare, întru realizarea problemei celei mari a înaintării și ridicării noastre biserică și naționale.

Plin de satisfacere s'a despartit poporul de acestu act sfântu, pentru că atât ceremoniele religioase executate, cât și cuvântarea părintelui protopresviteru, și modulu în care s'a efectuat repararea bisericii, sunt momente, cari marturiscă, cum în biserică noastră națională totu deopotrivă poporul și preoții, se ne facem datorinți.

Terminându, felicităzu pe frații noștri din Lipov'a, pentru zelul și pietatea lor creștină, că precum în trecut orasiul Lipov'a a fost unu însemnatu foculariu de pietate creștină, ast-feliu și în viitoru se le ajute Dumnezeu se conlucre tot mai multu pentru dezvoltarea noastră biserică și națională.

G. P.

Fondulu religionar gr. or. alu Bacovinei, substratul, formarea, dezvoltarea, administrarea și starea lui de față.

(Continuare din Nr. 43.)

Proprietățile, cari pe timpul încorporării la Austria se aflau în stăpânirea Putnei, le arată reprezentanții manastirii și anume egumenulu Iosafu și ecclesiarchulu Atanasie înainte comisiunii imperatice de delimitare. Aceștia adevărat fiind mai antaiu jurati, că vor marturisi pe dreptate, începând dela 25 Ianuaru 1782 fac următoarele depuneri:

Manastirea Putnă posedă aici în Cordonu (Bacovina) și anume în ținutul Sucevei:

1. Vicovulu de susu, cumpărat de Ștefanu cel mare cu 200 de lei tătărăști dela Ștanu Babiciu și daruit manastirii cu chirovulu din

15 Septemvre 6974/1465 (alaturatu prot. imp. sub Nr. 102).¹⁾ Pe teritoriulu mosiei acesteia se formá mai tardíu satulu Bilc'a, numit asia dupa unu páriu, carele curge din Vicovulu de susu.

2. Vicovulu de josu, luat in schimbu dela metropoliea Sucevei pentru satele Verescanii si Ungurenii, cari sate le aveá Stefanu celu mare ca mosie dela mosiu-seu Alesandru celu bunu. De o data cu facerea schimbului el darui Vicovulu de jos manastirii Putn'a prin chrisovulu din 20 Septemvre 6981/1472 (la prot. imp. Nr. 103).

3. Voitinulu astadi Voitinululu unde ese pariulu Voitinulu din codru, pe care mosie dupa cum se dice in uriculu donationalu, mai 'nainte statuse o manastire, au fost cumperat de Stefanu celu mare cu 500 de lei tataresci dela fratii Bogdanu si Ioanu Miciurn'a, fii lui Ghermanu, carele i-lu capetase dela Alesandru cel bunu. Stefanu celu mare il darui Putnei prin chrisovulu din 6998/1490 (prot. imp. Nr. 104).

4. Balasinescii, (in hrisóvele slavice, numit si Balasinovce), unu satu, carele era asediat langa ap'a Sucevei, dara acum nu mai esista si neci nu se scie anume, in ce locu au fost situatu. Satulu acesta era proprietatea mánastirii de calugeritie din Horodnicu (de josu) la Inaltiarea cinstitei Cruci, capetata in daru dela Alesandru celu Bunu, dupa cum o márturisese fii lui, Domnii Iliesiu si Stefanu in chrisovulu de intarire din 15 Iuliu 6947/1439 (prot. imp. Nr. 106.) Igumen'a Eufrosin'a de impreuna cu conventualele sale inasa inchinara manastirea de impreuna cu mosiea Balasinescii la manastirea Putn'a. Aceasta inchinare o intaresce Stefanu celu mare prin chrisovulu din 6998/1490 (prot. imp. Nr. 105).

5. Maneutii, oare-când satu, pe timpulu comisionarii numai mosie pe ap'a Sucevii, luata de manastire in schimbu pentru satulu Sierautiu in districtulu Sucevii. Schimbulu este intarit de Stefanu celu mare cu uriculu din 7 Marte 6995/1487 (prot. imp. Nr. 136). Se marginia cu Horodniculu, căci se dice inaintea comisiunii, cumcá manastirea Sucevitia ar fi usurpat o parte despre Horodnicu, pentru care

¹⁾ In traducerea nemtieasca a uricului facuta in Suceava in anulu comisionarii, se dice: ... haben also auch gegeben (d. i. Wir. Stefan etc.) vorerwähntes Dorf Obere Sikof (adeca Jicovu dupa cum il pronuntia poporul in locu de Vicovu) genannt mit allen alten Gränzen etc. unserem heiligen Kloster von Putna; also zur Ehre der allerreinest allerseeligst Gebährerin Gottes die Kirchen eingeweicht ist ad coelos assumta etc. Manastirea dupa cum s'au vediut, s'au santit in 1469 eara in uriculu acesta se vorbesce despre dinsa ca cum ar fi fost santita acum in 1465. Este deci evidentu, că literale prin care se arata anulu in documentul originalu, vor fi fost cetite reu de catra traducetoriu. Se intaresce acésta si prin scrierea atât de falsa a multoru nume proprii. Lumina ar aduce numai publicarea originaleloru, ceea ce ar fi detoria nedispensabila a „Candelei.“

amendoua manastirile purtá procesu. Se pare că pe mosiea aceasta s'au intemeiat colonia ungureasca Andrásfalva.

6. Masicatescii (numit in hrisoavele slavice si Mascalovce),²⁾ in hotariu cu Satulu mare pe ap'a Sucevei, precum si o manastire si morile ce se aflau acolo. Dara despre manastirea aceea acum nu se afla neci o urma si neci nu se scie unde au statut. Pe timpulu comisionarii satulu nu esista, ci numai mosiea (praedium). Satulu acesta l-au cumperat Stefanu celu mare dela Stanciulu Starotesculu cu 400 de lei tataresci si l-au daruit Putnei cu acela-si chrisovu din 1490 (6998), cu care intaresce si inchinarea Balasinesciloru. (Prot. imp. Nr. 105). Pentru hotarele mosiei acesteia aveá manastirea procesu cu manastirea Santu Ilie, a careia era mosiea invecinata Satulu mare. Din uriculu lui Ianculu (Sas) Voda din 24 Februare 1582, cu care daruesce Satulu mare manastirii Santu-Ilie, se arata, că Masicatescii erau situati din susu de Satulu mare pe ap'a Sucevei, cam Saha de astadi.

7. Botusienitia.

8. Climautiulu.

9. Fratautiulu, toate trei aceste luate de Stefanu celu mare in schimbu pentru satele Toporautiulu in tinutulu, Cernautiului si Grigorescii pe Sirete si daruite prin uriculu din 14 Octomvre 6997/1488 (Nr. prot. 107). Pe teritoriulu Fratautiului esista acum trei sate: Fratautiulu vechiu, Fratautiulu nou si Costisia.

Pe timpulu comisionarii, manastirea Putn'a aveá pentru Fratauti unu procesu cu boeriulu invecinatu Manole Potlogu, carele usurpase o parte din aceea mosie.

10. Vicsianii, langa ap'a Sucevii pe pareulu Rud'a, dati de Stefanu celu mare prin uriculu din 15 Martie 6996/1488 (prot. imp. Nr. 137). Jumetate din mosiea aceasta o cumperase Stefanu dela Stefulu, nepotulu lui Costea Tatarasi si jumetate dela Andrei Hancu (Hancovicu) câte cu 200 de lei tataresci. Dupa cum sustineau calugerii Putnei, satulu acesta au statut in partea tiarinei despre Sirete, care se numesce Cuil'a.

11. Tarnauc'a, pe atunci satu, cumperat de Stefanu celu mare dela boeriulu Misea cu 150 de lei tataresci si dat Putnei cu chrisovulu din 7 Mai 6987/1479 (prot. imp. Nr. 139). Acum mosiea acésta, pe care se afla si mai multi locuitori, se cuprinde in hotarulu Fratautiului nou.

12. Balcautiulu, din josu de tirgulu Siretelui, pe atunci praediu, acum satu, cumperat de Stefanu celu mare dela Oanea fratele Iní Alexe Spatarulu, cu 120 de lei tataresci si dat

²⁾ Numele acesta Pumnulu in Privire raped. §. 112 pag. 97, cetindu-l reu, il preface in Muscalovcea.

Putnei cu uriculu din 10 Septemvre 6979/1470 (prot. imp. 140).

13. Plesintii, fost oarecând satu, pe timpul comisionarii inse numai mosie, in hotaru cu Radentiulu si Pirlisienii (cam Tibenii de adi), dat de Petru Voda (Schiopulu) cu uriculu din 20 Octomvre 7096/1587 metropolitului Anastasie, ca se aiba de hrana la betranetiele sale adenci, dara cu acelu adausu, cá dupa mórtea lui, mosiea se remana proprietatea manastirii Putn'a. (Prot. imp. Nr. 142.)

14. Grecii, óre-când sat, pe timpul comisionarii numai mosie, schimbata de Stefanu celu mare cu uriculu din 6 Aprile 6096/1488 cu Marin'a, sotiea lui Luc'a Iacobesculu, fi'a lui Toaderu Prodanu si cu o nepóta a ei de frate Marin'a fiia lui Lazaru Prodanesculu pentru mosiea Detunat'a (Gromobitn'a) pe Nistru, dând áncã 200 de lei tataresci pe deasupra. Cu acela-si uricu Stefanu daruesce mosiea schimbata, manastirii Putn'a (prot. imp. Nr. 144). Grecii, dupa cum se arata din acelu uricu, suntu pe ap'a Siretelui, aprópe de tîrgulu Siretelui si se hotaresc cu Sinautiulu, al caruia proprietariu de pe timpul comisionarii Lupulu Balsiu usurpase mai jumetate din Greci.

15. Tereblecea. Satulu acesta fusese proprietatea manastirii Neamtulu, capetata in daru dela unu boeriu Berliciu. Manastirea Neamtulu, pentru ca se poata platí oieritul si pogonaritul (darea pe oi si vii), care se impusese si manastirii, ilu vëndu cu 280 de lei, 10 boi si unu calu vesternicului Ursachi, dupa cum arata acésta unu uricu nedatatu, insiratu in protocolulu imperatesc sub Nr. 108. Vesterniculu Ursachi dadu satulu acesta zestre ginerelei seu Ioanu Balsiu, dela care earasi il cumpará episcopulu Calistru al Radautiului cu 300 de lei, cu contractulu din 15 Maiu 7232/1724. Cum au venit mosiea aceasta in stapênirea Putnei, reprezentantii ei n'au putut documenta prin urice, ci au marturisit, cumca episcopulu Calistru la intoarcerea sa dela Iasi murind in pripa, scrisorile lui le-au luat episcopulu Antonie si le-au dat la Putn'a, sciind, cumcã Calistru s'ar fi respicat, cá daruesce satulu acesta Putnei. Igumenulu Iosafu da de sama, cumcã episcopulu Calistru pentru aceea va fi daruit satulu acesta Putnei, pentru cá insu-si fusese igumenu alu acestei manastiri. Manastirea i-lu si stapênia in linisce, afara de o cearta de hotariu, ce o avuse mai inainte cu mazilulu Stefanu Stírcea din Berlinti si cu o sama de Pantiri, carii s'au fost asediat in teritoriulu satului cu indetorierea, de a platí câte unu leu de casa, eara mai tardiu, de oara ce faceau servitiu de pantiri,³⁾ nu

³⁾ Unu feliu de oaste, dintru inceputu pancerata, adeca imbracata in zale, de unde isi trage si numele,

mai voira sa dee aceea dare manastirii. Grigore Ghica Voda inse cu chrisovulu din 15 Ianuariu 7256/1748, resolvã cearta aceasta in favoarea manastirii.

16. Caminc'a. Satulu acesta il darui manastirii George Cupcinu, Vornicu mare, dara manastirea n'aveá uricu de donatiune, ci numai unu chrisovu dela Stefanu celu mare dat in Suceava in 2 Februaru 7011/1503. Intr'acesta pe langa intarirea titlurilor de proprietate ale manastirii asupra tuturor mosiilor ei, dintre cari multe in decursulu timpurilor se instrainasera, se intaresce si dreptulu de stapênire alu Putnei asupra satului Caminc'a, dicându-se, cumcã Vorniculu mare George Cupcinu au daruit aceasta mosie Putnei cu limba de moarte. (Prot. imp. Nr. 112.)

17. Petricenii (Petriceanc'a de adi) daru satulu intregu, ci numai $\frac{5}{8}$. Dintr'aceste $\frac{2}{8}$ le capetã manastirea prin uriculu din 3 Agustu 7240/1731 in daru dela Vatavalu de Amblatori (cursori) Prodanu din Cernautiu fiulu preutului Vasianu din Petriceni, eara $\frac{3}{8}$ le cumparã igumenulu Dosofteiu, mai tardiu episcopu de Radautiu, dela Nistoru Dobrote (in alte locuri Drobote) cu 38 de lei. Contractulu originalu de cumparatura perdiendu-se, vëndietoriulu mai tardiu îi da egumenulu Calistru, urmatoriulu lui Dosofteiu, altu contractu din 20 Decemvre 7265/1756. (Prot. imp. Nr. 116.)

18. Tomescii (Sucevenii de adi) dâruti de Vorniculu George Cupcinu in acela-si modu, ca Caminc'a. Intocm'a asia si satulu :

19. Cupc'a.

20. Ciudeiulu, daruitu de doue susori, Maria Comisóia si Irin'a Stolniceas'a, fiiele Vesternicului Pelinu, cu uriculu din 15 Augustu 7215/1707. (Prot. imp. Nr. 120.) Satulu constã átunci numai din 7 familii.⁴⁾

21. Crasn'a jumetate. Filoteiu episcopulu de Husi cumparase satulu intregu si i-lu dârui Putnei. Daruirea se intãri de catra principele Stefanu (Tomsia) cu chrisovulu din 11 Ianuariu 7121/1613. Jumetate din satulu acest'a o pierdù inse manastirea prin o sentintia domnésca. Pe timpul comisionarii uriculu donationalu nu mai esistã, ci numai celu de intarire. (Prot. imp. Nr. 122.)

22. Ropcea a patra parte. Acést'a o dàdù Vasile Ropceanu lui Calistru episcopu alu Radautiului ca garantie pentru 100 de lei, ce-i imprumutase aflându-se in inchisoare. Neputend Vasilie Ropceanu intoarce banii la vâdeá, partea

care-i remase si dupa ce nu mai purtã aceasta armatura. Satulu format de dinsi esista si astadi cu numele Pantiri sau Oprisieni.

⁴⁾ 1. Mihaiu fiulu lui Drumeu Stirbulu, 2. Costinu si 3. Sandulu fiii lui Dumitrasiu, 4. Simeonu fiulu celu mai micu alu lui Tom'a Bëndiulu, 5. si 6. doi fi ai lui Pojóga si 7. Constantinu cu frate-seu.

aceasta de satu dupa tocmeala avuta (fara datu, prot. imp. Nr. 124) remase proprietate a lui Calistru. Dela acesta trecu la Putn'a in acela-si modu, ca si satulu Tereblecea. Dara pe timpulu comisionarii, manastirea nu stapëniá aceasta parte, caci au fost cuprins-o rediesii de acoló Ursachi Soroceanulu si Ursachi Cosicoteanulu, cu toate cà dupa procesulu purtat, administraciunea militara din 3 Septemvre 1775 recunoscënd dreptulu manastirii, facù intre partidele de cearta o invoeala. (Prot. imp. Nr. 126.)

23. Carapciulu pe Sirete jumetate, dela Daniil Naculu, carele calugerindu-se in Putn'a, au dat aceasta parte a sa manastirii cu uriculu din 1 Septemvre 1757.⁵⁾ (Prot. imp. Nr. 177.)

24. Branisitea, unu complexu de 18 munti, pe alu carei teritoriu este situata si manastirea Putn'a. O parte din Branisite au fost daruita de Stefanu celu mare cu chrisovulu din 15 Marte 6998/1490. (Prot. imp. Nr. 98.) Marginile acestei parti le-au mai largit acela-si Domnu prin uricul din 17 Noemvre 7010/1501. (Prot. imp. Nr. 99.) In urma mai adause unele parti la Branisite si Vasile Voda Lupulu prin uriculu din 15 Aprile 7155/1647 (prot. imp. Nr. 100), intarind si daruirile de mai nainte. Elu inse observeaza in uriculu acesta, precum o face aceasta si igumenulu Iosafu inaintea comisiunii delimitatoare, cumcà din partea despre Maramuresiu au usurpat unele parti Ungurii, eara in partea despre tiara Leseasca (Galitia) Lesii, mutand hotariulu terii cu puterea dela Ceremusiulu negru la celu albu. Cei 18 munti ai Branistei sunt: 1. Bucovulu lui Goian, 2. Cornulu, 3. Sacalusiulu, 4. Intreparae, 5. Gigeulu, 6. Dealulu dintre Putne, 7. Dealulu Crucii, 8. Dealulu Sacarii, 9. Magur'a, 10. Gropile, 11. Mintea, 12. Iurovitia, 13. Tomnateculu, 14. Bobeica, 15. Tiapulu, 16. Lucin'a, 17. Moldov'a (sau Suliti'a), 18. Pogoniscea.

(Va urmá.)

D i v e r s e .

* *Prelegeri publice in Aradu.* Asociatiunea nationala din Aradu pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu arangéza unu ciclu de prelegeri publice in sala seminariului diecesanu. Precum aflám aceste prele-

⁵⁾ In siematismulu diecesanu se dice, cà aceasta mosie ar fi fost daruita de Grigore Hajdeu cu uriculu din 2 Noemvre 1762. Dara uriculu din 1762 este unu uricu de hotarnicie si datat din 20 Octomvre. Intr'acela se atinge numai ca prin treacetu, cumca Grigore Hajdeu, boeriu din Iordanesci, care erá de fatia, aru fi daruit satulu sau Iordanescii, manastirii Putn'a. Uriculu lui nu se afla, dara manastirea intre alte sate da si Iordanescii in schimb pentru satulu Staucenii (1773). Pentru aceea inaintea comisiunii de delimitare Iordanescii nu se insira intre mosiile Putnei. Daruitoriulu jumetatii din Carapciu asiadara nu este Hajdeuci Naculu.

geri ~~ar~~ fi de unu deosebitu interesu. In numerulu proximu vom publicá intréga program'a. Aceste prelegeri publice se vor incepe Sambeta in 9/21 Decemvre a. c.

* *Rectificare.* Corespondentulu nostru din partile Torontalului ne aréta cà la corespondinti'a publicata in numerulu 46 alu acestei foi despre santirea bisericei din Iancahid s'a intemplat o omissiune, si anume, cà factorulu, carele a colucratu mai multu intru ridicarea acestei sante biserici a fostu parintele Paulu Tempa parochu in Toraculu-mare si fostu administratoru proto-presviteralu alu B.-Comlosiului. Ceea ce prin acést'a se rectifica.

* *Balu românu la Aradu.* Tinerimea româna din Aradu va arangia la 1 Februarie 1890 st. n. la Aradu in salónele Otelului „Crucea Alba“ unu balu românescu, in favorulu scolariloru lipsiti de mijlóce, dela scóele din locu. — List'a membriloru din Comitetulu arangiatoriu este compusa astfelu: Dr. Virgilu Bogdanu presidentu. Dr. Silviu Moldovanu secretariu, Dr. Georgiu Popoviciu casariu, C. Ardeleanu, Dr. G. Chichinu, Dr. A. Demianu, I. Herbay, Dr. I. Mer'a, Dr. C. Nicóra, V. Petco, M. Peteoviciu, Dr. P. Piposiu, Dr. St. C. Popu, N. Sierbanu, si Dr. I. Trailescu.

* *Instructiunea scolara in Ungari'a.* Din reportulu asternutu din partea ministrului de instructiune casei deputatorulu, se vede, cà in anulu 1888 din 2.416,945 copii obligati de a cercet'a scól'a (6—12 ani 1.750,013, 13—15 ani 666,952) 1.950,879, intr'adeveru a si cercetat'o. In anulu 1869 numerulu copiiloru obligati a cercetá scól'a erá de 2.281,740, dintre cari au cercetat'o numai 1.152, 115. Acést'a gradatiune puternica dovedesce si inmultirea scóleloru. In anulu 1869 erau 12,757 comune cu 23,798 scóle, in anulu 1888 numerulu comunelor este de 12,694 alu scóleloru 36,622. Numerulu invetiatoriloru se suie dela 17,792 la 24,379. Numerulu preparandieloru pentru invetiatorii poporali se ridicá dela 1866 (46) la 71. Numerulu ascultatoriloru se suie dela 1556 la 3955 si alu profesoriloru si invetiatoriloru alu acestorulu iustitute dela 271 la 685. Spesele de intretinere a preparandieloru erau in anulu 1880 de 1.046.482 fl. Partea referióre la scóele medii ne arata urmatóarele cifre principale: In anulu trecutulu au fostu 150 gimnazii si 29 scóle reale. Numerulu scolariloru gimnazisti a fostu de 35.956 (cei dela cele 3 gimnazii private nu sunt socotiti,) si a celoru dela scóele reale de 7069. La tóte aceste institute au functionatu 2862 de profesori si invetiatori.

* *Mormântulu lui Napoleonu.* Celu mai cercetatu locu cu ocazia espositiei din Parisu a fostu loculu unde se afla mormântulu lui Napoleonu, asediatu in Palais des Invalides. Visitatorii mormântului in lun'a lui Maiu erau in numeru rotundu dn 4500 pe di, in Iuniu 12,932, in Iuliu 24,150, in Augustu de 25,635, in Septemvre 25,584 in Octomvre 15,869, in Noemvre 19,060. Palatulu invalidiloru nici odata n'a vediatu atét'a lume intrându in elu, ca in lunile espositiei.

* *Limb'a gréca.* In 27 Noemvre a. c. consiliulu de instructiune din Pest'a a desbatutu in siedinti'a s'a

plenara propunerile ministrului de instructiune si s'a pronuntiatu cu mare majoritate pentru aceea, ca studiulu limbii grecesci se fia sustienutu in gimnasia ca s' a na acum'a; 17 voturi au fostu pentru limb'a gréca si 8 contr'a. Desbaterea la carea a luat parte si secretariulu de statu Berzeviczy, a fost fórte viua. Consiliulu de instructiune crede, cà printr'o imbunatatire a metodei de propunere se póte face, ca instructiunea limbii grecesci se aiba mai multu succesu.

* **Calatorie in jurulu pamentului.** Tóta lumea cunósce romanulu lui Iules Verne in care se istoriscesce caletori'a in jurulu pamentului in timpu de 80 de dile. De astadata inse este vorb'a de o nóua caletorie, ce si-a propusu se o faca o domnisióra americana, miss Bty. Ea are vârsta de 19 ani, si dupa cum scrie „World,” ea a plecatu in 17 Novembre din New-York cu gândulu se incunjure pamentulu in timpu de 77 dile. Dilele acestea miss Bty a cercetatu pe Iules Verne in Amiens, care ascultându planurile domnisiórei, i-a observatu, cà 77 de dile nu-i vor fi dé ajunsu, ci celu putienu 79. Cu tóte explicatiile lui Verne, miss Bty a remasu pe lângá planulu ei si deja a si plecatu spre Indi'a. Principalele ei puncte de caletorie sunt: Columba, Hong-Cong, Sanghai, San-Francisco, New-York. Bty calatoresce singura, vréndu prin acést'a se arete cà o femeie englesa, fara ajutoriulu nimeruf póte se caletoresca cu limb'a englesa intrég'a lume. „G. T.”

Concursu.

In urmare ordinatiunei Venerabilului Consistoriu gr. or. oradanu dto 13 25. Novembre 1889. Nr. 967/198 B. pe parochi'a vacanta de class'a III-a din **Chiraleu**, — protopresviteratulu Oradii-mari — se escrie concursu, cu terminu de alegere pe **7 19. Ianuaru 1890.**

Emolumintele sunt:

1. Cortelu liberu cu 2 chilii si gradina in valóre de 65 fl. 2. Pamentu aretoriu si livada 20. jugere 125 fl. 3. Pasiune pentru 4. vite 30 fl. 4. Dela 80 Nr. de case câte 1 mesura bucate à 1 fl. 25 cr. 100 fl. 5. Venitulu stolariu 80 fl. 6. Venitulu din cimiteriulu bisericeii 20 fl. — de tot 420 fl. —

Contributiunea erariala dupa pamentulu parochialu o va solvi preotulu alegendu.

Recurentii se aviséza a-si asterne recursese ajustate cu documintele recerute subsemnatului in Oradea-mare pana in 4 16. Ianuaru 1890, ér pana la alegere in vre-o Dumineca ori serbatóre se se presenteze in biseric'a locala, spre a-si aretá vrednicia in rituale si oratori'a bisericesca.

Se obsérva cumcà alegendulu preotu, conformu §-lui 8 din regulamentu, va avea a dá diumetete din tóte beneficiile parochiali pana la 26. Iuniu v. 1890. orfaniloru remasi dupa reposatulu preotu Ioanu Totoreanu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: TOM'A PACALA, m. p. protopopu.

Conform decisului Venerabilului Consistoriu gr. or. oradanu dto 13 25. Novembre 1889. Nr. 877-199. B. se escrie concursu pe parochi'a vacanta de class'a III-a din **Bontau**, — protopresviteratulu Oradii-mari — cu terminu de alegere pe **31. Decembre v. 1889.**

Dotatiunea constá din urmatórele:

1. Cas'a parochiala-cu 3 chilii, grajdu, fantana, si 1 jugeru de pamentu intravilanu, in pretiu de 60 fl. 2.

16. jugere pamentu aratoriu de class'a I. à 9 fl 144. fl. 3. 15. cubule bucate à 5 fl. cubulu 75 fl. 4. Dile de lucru cu plugulu 16, à 2 fl. 32 fl. 5. Dile de lucru cu mânile 98, à 50 cr. 49 fl. 6. Venitulu din stola 50 fl. — de tot 410 fl. —

Contributiunea erariala dupa pamentulu parochialu o va solvi preotulu alegendu.

Recurentii sunt avisati a-si asterne recursese ajustate cu documintele recerute subsemnatului protopopu in Oradea-mare pana in 28. Decemvre v. a. c. si a se presentá pana la alegere in vre-o Dumineca ori serbatóre in biseric'a locala, spre a-si aretá desteritatea in rituale si oratori'a bisericesca.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: TOM'A PACALA, m. p. protopopu.

Pre basa si sub conditiunile Inaltului decisu consistorialu dto 20 Octomvrie a. c. Nr. 4625. — care decisu se póte vedea in cancelari'a oficiului protopopescu din Lipov'a — sistemisindu-se in comun'a **Capolnasiu**, protopopiatulu Lipovei — un'a capelania temporalá pe langa preotulu actualu de acolo Iosifu Daliciu; — prin acést'a se escrie Concursu cu terminu de **30 de dile dela prim'a publicare**, pre langa urmatórele emoluminte:

Pana va fi in vietia preotulu Daliciu, capelanulu alegendu va administrá parochi'a, ce a fostu a lui Gavrilu Selegianu, folosindu tóte beneficiile acelei'a adeva: intréga sessiune parochiala, intregu birulu si taxele stolare, care emoluminte computate in bani dau unu venitu corespondietoriu pentru parochiele de Cl. II-a; totodata capelanulu alegendu va fi detoriu a substitui si pe parochulu Iosifu Daliciu in functiune cand acést'a ar fi impededatu numai pe langa un'a a patra parte din taxele stolare dela acele functiuni.

Dela recurenti se recere cualificatiunea prescisa pentru parochiele de Cl. II-a ér recursese instruite conform statutului organicu si regulamentului pentru parochii, adresate Comitetului parochialu, se le trimita pana la terminulu sus numitu parintelui protopresviteru Voicu Hamsea in B.-Lippa, avendu a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in Sft'a Biserica din Capolnasiu, spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu, respective in predicare.

Capolnasiu, 15 27. Octomvre.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protopresviteru.

Pentru deplinirea parochiei gr. or. de class'a III din **Monostoru**, se escrie concursulu cu terminu de alegere pe **17/29. Decemvre a. c.**

Emolumintele sunt: un'a sessia pamentu aretoriu, casa parochiala cu $\frac{3}{4}$ júgeru intravilanu, dela 50 numeri de case câte $\frac{1}{2}$ meti, éra dela 20 numeri de case numai câte $\frac{1}{4}$ meti de cucruuzu in bómbe, si stol'a usuata dela 70 numeri de case.

Recursese ajustate conform presciseloru Statutului organicu se se tramita parintelui protopresviteru tractualu Georgiu Creciunescu, in Belintiu p. u. Kiszetó, pana la 15. 27. Decemvre a. c.; avénd recurentii in vr'o Dumineca ori serbatóre a se presentá in biseric'a locala, spre a-si aretá desteritatea in cantari ori cuventari bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. prott.